ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF TE ANTWERPEN, ZOMERWEG

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 518

Rapport opgemaakt door: Gabriella Kaszas

Kontichsesteenweg 38

2630 Aartselaar

September 2017

Dossiernr. 22509

Projectcode 2017I41

Aartselaar

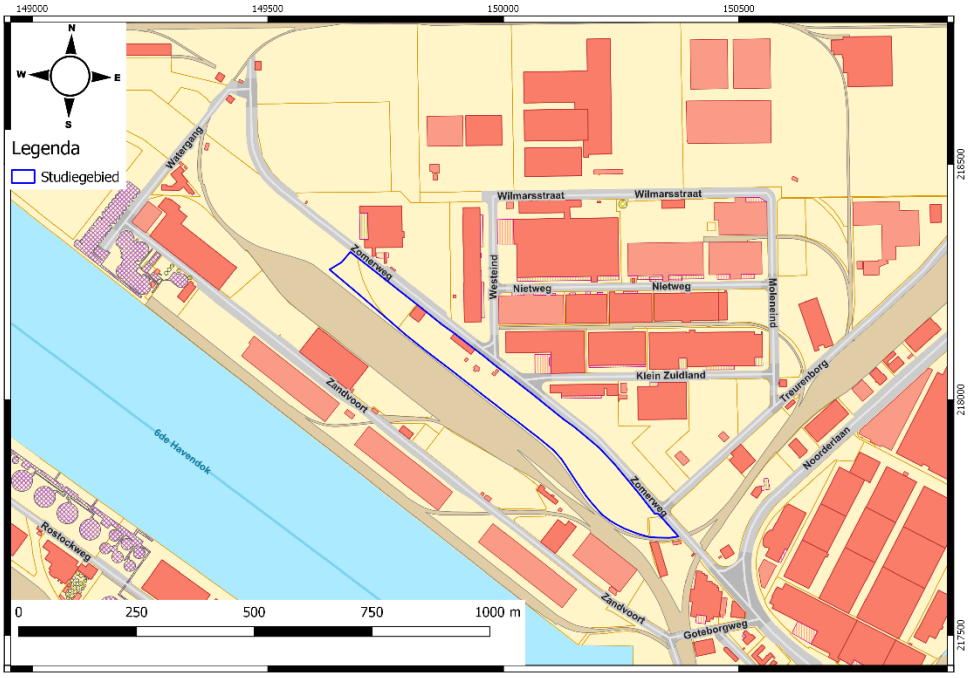
DEEL 3 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1 INLEIDING

Deze archeologienota kwam tot stand in opdracht van de initiatiefnemer van de geplande infrastructuurwerken op het terrein ten noorden van het Zesde Havendok en ten zuiden van de Churchilldok. Tijdens de werken zullen de huidige gebouwen gesloopt worden en de huidige verharding uitgebroken worden. Nieuwe verharding word gelegd en de nieuwe gebouwen en technische installaties werden gezet. Met de afbraak en aanleg van deze infrastructuur zullen graafwerken gepaard gaan voor de aanleg van funderingen en verhardingen waarbij het (archeologische) bodemarchief verstoord zal worden.

Deze ingreep in de bodem kadert in een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag. Het onderzoeksgebied ligt niet in een zone waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt en niet volledig binnen bestaande gabarit lijninfrastructuur. Het onderzoeksgebied bevindt zich niet in een beschermde archeologische site en niet in een vastgestelde archeologische zone. Doordat de oppervlakte van de percelen waarop deze ingreep betrekking heeft de 3.000m² overschrijdt en de ingreep in de bodem de 1.000m² overschrijdt, moet er in het kader van het nieuwe Onroerend Erfgoeddecreet, voorafgaand aan een bouwvergunning, een archeologienota worden opgemaakt om het archeologisch potentieel te evalueren (art. 5.4.1. Onroerend Erfgoeddecreet). Het onderzoeksgebied is gelegen in een bedrijventerrein binnen een verstedelijkte en geïndustrialiseerde omgeving met in het verleden een landelijk karakter en lage densiteit aan bebouwing.

Gezien het onderzoeksgebied momenteel deels bebouwd is en voorzien is van verhardingen, is onderzoek met ingreep in de bodem voorlopig niet mogelijk. Hierbij wordt bijgevolg een archeologienota opgemaakt op basis van bureauonderzoek.

Figuur 1: GRB met aanduiding van het onderzoeksgebied (blauw). Aangemaakt op schaal 1:15000. (Bron: Geopunt 2017)

2 GEMOTIVEERD ADVIES

Het gevoerde bureauonderzoek is naar onze mening volledig als archeologisch vooronderzoek bij aanvraag van de geplande infrastructuurwerken op het terrein ten noorden van het Zesde Havendok en ten zuiden van de Churchilldok. Op basis van een analyse van de landschappelijke, historische, cartografische en archeologische gegevens over het projectgebied menen wij te kunnen besluiten dat er een archeologisch potentieel is of was maar dat de impact van de geplande werkzaamheden op het archeologisch bodemarchief minimaal is.

Dit baseren we op:

- In de tweede helft van de 20ste eeuw werden in het kader van de havenuitbreidingen verschillende dokken gegraven. De omliggende terreinen werden opgehoogd en vervolgens in gebruik genomen als industriezones. Dit was ook het geval voor het onderzoeksgebied waar vermoedelijk een ophogingspakket van ca. 4-6m dik werd aangebracht. Eventuele archeologische vindplaatsen bevinden zich dan ook onder een recent ophogingspakket. Vervolgens werd het terrein in gebruik genomen als containerterminal waarvoor het oppervlak volledig werd verhard. Deze bodemingreep bereikte inclusief fundering een diepte van ca. 60cm en vond bijgevolg volledig plaats in het ophogingspakket.
- De geplande werken op het terrein zullen plaatsvinden op groten deel van het terrein. Over de volledige oppervlakte wordt voorzien in de aanleg van een asfaltverharding met een dikte van 16cm op een fundering van 50cm. In de zone van de ADR-opslag (ca 3015m²) werd gepland met inkuipingen van 45cm diep (diepte totaalpakket :1m). Achter enkele ADR-opslagen staan plaatselijke opvangputten die tot een diepte van 2m zullen geplaatst worden. De nieuwe gebouwen en alle technische installaties, zoals de kantoor, wegbruggen en decanting station zullen op palen gefundeerd worden. De palen voor de funderingen zullen zich op 6 meter afstand van elkaar bevinden ingeheid worden tot op de diepte van 10MV tot 12MV. Deze funderingspalen worden enkel voorzien onder de contouren van het gebouw en dus niet over de volledige oppervlakte. Het huidige loopvlak wordt voorzien van een vloer die zich op volle grond zal bevinden. De totale oppervlakte van de bodemingrepen bedraagt ca 56027,15m², waarvan de ADR-opslag 3015m², de kantoor 210m²en de terminal 25530m² in beslag neemt. De resterende oppervlakte betreft verhardingen in de vorm van parkings, verbindingswegen. De bodemingrepen die hiermee gepaard gaan zullen hoofdzakelijk plaatsvinden in het ophogingspakket waardoor er geen verstoring mogelijk is van het oorspronkelijk bodemarchief. Enkel op de locaties van deze funderingspalen zal er een beperkte verstoring mogelijk zijn van het bodemarchief. Deze wordt echter als niet-significant beschouwd omwille van lage archeologische potentieel van het terrein en de omliggende regio en de beperkte diameter en ruime spreiding van de funderingspalen.

Deze gegevens maken dat de impact van de werken op eventueel aanwezige archeologische erfgoedwaarden zeer beperkt is. De bodemingrepen zouden slechts plaatselijk archeologische resten kunnen aansnijden die zich onder een recent ophogingspakket bevinden. Bijgevolg is de kans op kennisvermeerdering zeer beperkt tot zelfs onbestaand. Bovengenoemde argumenten en een kosten-baten afweging pleiten daarom voor het afzien van verder onderzoek. Bijgevolg dient ook geen programma van maatregelen te worden opgesteld.